

НАРЕДБА за инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия

Приета с ПМС № 30 от 6.02.2007 г., обн., ДВ, бр. 15 от 16.02.2007 г., в сила от 17.08.2007 г.

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) С наредбата се определят редът и начинът за провеждане на инвентаризацията и проучванията на площи със замърсена почва, необходимите възстановителни мерки, както и поддържането на реализираните възстановителни мероприятия.

(2) Глави втора и трета от наредбата не се прилагат за площи, които са обхванати от програми за отстраняване на екологични щети по реда на Наредбата за условията и реда за определяне на отговорността на държавата и за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при приватизация, приета с Постановление № 173 на Министерския съвет от 2004 г. (обн., ДВ, бр. 66 от 2004 г.; попр., бр. 114 от 2004 г.), и при разработване на проекти за рекултивация, подобряване и оползотворяване на хумусния пласт по реда на Наредба № 26 от 1996 г. за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт (обн., ДВ, бр. 89 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 30 от 2002 г.).

Чл. 2. (1) Инвентаризацията и проучванията на площи се извършват с цел да се определят площите със съмнение за замърсяване на почвите и площите с доказано замърсени почви, които да бъдат подложени на мерки за въздействие.

(2) Информацията, събрана при извършването на инвентаризацията, проучванията и провеждането на мерки за въздействие, се въвежда и поддържа в публичен регистър.

Чл. 3. (1) Финансирането на предвидените в наредбата дейности по предварителния преглед и проучване се осигурява със средства, предвидени в закона за държавния бюджет за съответната година.

(2) Финансирането на предвидените в наредбата дейности по подробното проучване и мерките за въздействие по глава трета от наредбата са за сметка на замърсителя на площта, когато последният може да бъде определен в резултат на проучванията.

(3) Когато в резултат на проведените проучвания не може да се определи конкретното задължено лице - замърсител на площите, финансирането на дейностите, предвидени в наредбата, се осигурява със средства, предвидени в закона за държавния бюджет за съответната година.

Глава втора РЕД ЗА СЪЗДАВАНЕ, ПОДДЪРЖАНЕ И АКТУАЛИЗИРАНЕ НА ПУБЛИЧНИЯ РЕГИСТЪР ЗА ПЛОЩИ СЪС ЗАМЪРСЕНА ПОЧВА

Чл. 4. (1) Изпълнителният директор на Изпълнителната агенция по околна среда (ИАОС) със заповед утвърждава правилата за водене на публичния регистър по чл. 2, ал. 2 .

(2) Регистърът по ал. 1 съдържа 3 основни раздела:

1. раздел А - площи със съмнение за замърсяване на почвата, с подраздели:

а) площи на етап предварителен преглед;

б) площи на етап предварително проучване;

2. раздел Б - площи с доказано замърсена почва, с подраздели:

а) площи на етап подробно проучване;

б) площи със замърсена почва, спрямо които следва да се проведат мерки за въздействие;

в) площи със замърсена почва, върху които се провеждат мерки за въздействие;

г) площи, върху които се провеждат или са проведени защитни, ограничителни и/или мерки за обезопасяване;

3. раздел В - площи с незамърсена почва, с подраздели:

а) площи, върху които са проведени мерки за възстановяване;

б) площи по чл. 9, ал. 2, т. 1 .

(3) Регистърът по ал. 1 се създава и поддържа като единна електронна база данни, като за всяка площ се създава отделно досие на електронен и хартиен носител, което съдържа най-малко следната информация:

1. идентификатор, граници, площи, минало и настоящо предназначение на недвижимите имоти, определени въз основа на кадастралните карти и регистри по реда на Закона за кадастъра и имотния регистър;

2. собственик/ползвател на поземлен имот;

3. вид и ниво на замърсяването;

4. източник на замърсяване;

5. момент или период на замърсяване;

6. застрашени компоненти на околната среда;

7. етап на проучване и оценка, съответно предприети мерки за въздействие;

8. приоритет за проучване или прилагане на мерки за въздействие и задължено лице;

9. оценка на риска в резултат на подробни проучвания;

10. изразходвани средства за проучване/мерки за въздействие.

(4) Достъпът до информацията в електронен вид, въведена в регистъра, се осигурява чрез интернет страницата на ИАОС, а до досиетата по ал. 3 - по реда на глава втора от Закона за опазване на околната среда (ЗООС).

Чл. 5. (1) Създаването, поддържането и актуализирането на регистъра се извършва в ИАОС.

(2) Информация за площи със съмнение за замърсяване се получава от регионалните инспекции по околната среда и водите (РИОСВ).

(3) Кметовете на общини, представителите на екологични организации и другите заинтересувани лица могат да предоставят на РИОСВ по тяхна инициатива информация за площи със съмнение за замърсяване, която е придружена с конкретни данни за наличие на замърсяване.

(4) Информацията, съдържаща се в раздел В на регистъра, се съхранява за срок 10 години.

Чл. 6. При изпълнение на своите правомощия по наредбата изпълнителният директор на ИАОС:

1. изисква от централните и териториалните органи на изпълнителната власт информацията, с която разполагат и е необходима за създаване и поддържане на регистъра;

2. извършва или възлага проучвания по чл. 9 ;

3. уведомява директора на съответната РИОСВ и собствениците/ ползвателите на площи за резултатите от проучванията;

4. изисква информация от собствениците или ползвателите на площи, включени в регистъра по чл. 4, ал. 2, или от задълженото лице за изпълнение на мерките за въздействие по чл. 14, ал. 1 .

Глава трета

РЕД И НАЧИН ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА ИНВЕНТАРИЗАЦИЯ И ПРОУЧВАНИЯ НА ПЛОЩИ СЪС ЗАМЪРСЕНА ПОЧВА

Чл. 7. (1) Инвентаризацията обхваща следните етапи:

1. предварителен преглед;
  2. предварително проучване.
- (2) Инвентаризацията се извършва от ИАОС и е основа за създаване на регистъра по чл. 2, ал. 2.

Чл. 8. (1) Предварителният преглед обхваща събиране, преглед и оценка на наличната информация за площи със съмнение за замърсяване и цели установяване на потенциално замърсяващи дейности, както и определяне на предполагаемите вид и разпространение на замърсяването.

(2) В резултат на предварителния преглед се изготвя заключение за териториалния обхват и вида на замърсяването и за необходимостта от извършване на предварително проучване.

Чл. 9. (1) Предварителното проучване цели да потвърди или да отхвърли съмнението за наличие на площ със замърсена почва и включва:

1. определяне на параметри за изпитване;
2. провеждане изпитване на проби в лаборатории от системата на Министерството на околната среда и водите (МОСВ) или в други акредитирани лаборатории и оценка за замърсяването относно превишаването на нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата съгласно наредбата по чл. 40а ЗООС;
3. установяване на задълженото лице - причинител на замърсяването.

(2) За предварителното проучване ИАОС изготвя доклад, който включва заключение, че:

1. почвата не е замърсена;
2. почвата е замърсена, необходимо е провеждане на подробно проучване, като в този случай се определя и задълженото за това лице.

Чл. 10. (1) Изпълнителният директор на ИАОС изготвя ежегодно до 31 март списък на площи, за които е направено заключение по реда на чл. 9, ал. 2, т. 2, който обявява на интернет страницата и в Информационния център на ИАОС.

(2) В двуседмичен срок от обявяването на списъка по ал. 1 собствениците или ползвателите на поземлени имоти, попадащи в площи, включени в списъка, както и кметовете на общини, на чиято територия се намират тези площи, могат да изразят становища до директора на ИАОС относно съдържанието на информацията, която ги засяга.

(3) В едномесечен срок от изтичането на срока по ал. 2 Експертният екологичен съвет (ЕЕС) при ИАОС разглежда списъка по ал. 1, придружен със:

1. наличната информация по чл. 4, ал. 3, т. 1 и 2;
2. налични данни и/или преценка относно обстоятелствата по чл. 4, ал. 3, т. 3 - 6;
3. постъпилите становища по ал. 2.

(4) Министърът на околната среда и водите въз основа на представената документация от изпълнителния директор на ИАОС утвърждава със заповед списъка на замърсените площи и график за провеждане на проучванията по чл. 8 и 9 за следващата година.

Чл. 11. (1) Подробно проучване се възлага в случаите по чл. 9, ал. 2, т. 2 от задълженото лице, установено в доклада като замърсител при предварителното проучване, на експертите по чл. 83 ЗООС след съгласуване на заданието за провеждане на проучването с ИАОС.

(2) Подробното проучване включва:

1. осигуряване на подробна информация за геология/хидрогеология и почвени характеристики на площта;
2. осигуряване на подробна информация за източника на замърсяване на почвите;
3. осигуряване на подробна информация за пътища на пренос към и от почвите (текущо разпространение на вредни вещества, скорост и посока на разпространение, способност за разграждане и абсорбция, прогноза за количествено натрупване в обектите на въздействие);
4. извършване на оценка за наличие/липса на вторично замърсяване към други компоненти на околната среда;
5. определяне на допълнителен набор от параметри за изпитване и установяване на наличието/липсата им;
- б. наличие на опасни вещества или препарати в почвата;
7. установяване наличие на защитени територии, зони за защита на водите, населени места и селищни образувания в близост до замърсените площи;
8. момент или период на замърсяването и причинител, когато може да бъде установен;
9. оценка на риска.

(3) За подробното проучване експертите по ал. 1 изготвят доклад, който съдържа:

1. заключение за необходимостта от предприемане на мерки за въздействие въз основа на оценка на риска;
2. вида на мерките за въздействие и целите на въздействието им и задължено лице;
3. задание за изготвяне на проект за изпълнение на мерките;
4. препоръки за провеждане на собствен мониторинг в случаите, когато лицата - собственици или ползватели на площи, не са оператори на производствени инсталации и съоръжения съгласно приложение № 4 към чл. 117, ал. 1 ЗООС.

Чл. 12. Докладите по чл. 11, ал. 3 се утвърждават със заповед от директора на съответната РИОСВ и се съобщават на възложителя по чл. 11, ал. 1 .

Чл. 13. Предварителните и подробните проучвания се извършват съгласно методика, утвърдена от министъра на околната среда и водите.

Глава четвърта

МЕРКИ ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ, КОНТРОЛ И ПОДДЪРЖАНЕ НА ВЪЗСТАНОВЕНИТЕ ПЛОЩИ СЪС ЗАМЪРСЕНА ПОЧВА

Чл. 14. (1) Мерките за въздействие върху площи с доказано замърсена почва включват:

1. мерки за възстановяване;
2. ограничителни мерки;
3. защитни мерки;
4. мерки за обезопасяване.

(2) Мерките за въздействие се предприемат в съответствие със заключението от доклада по чл. 11, ал. 3, т. 1 и 2 .

Чл. 15. (1) Проектите за изпълнение на мерките за въздействие се изготвят въз основа на заданието по чл. 11, ал. 3, т. 3 и имат минимално съдържание, определено в приложението към наредбата.

(2) Проектите по ал. 1 се възлагат от задълженото лице на експертите по чл. 83 ЗООС.

(3) Когато проектите по ал. 1 предвиждат изграждане на строежи или временни строежи по смисъла на Закона за устройство на територията, проектите се разработват в съответствие с Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.).

Чл. 16. (1) Проектите по чл. 15 се внасят за съгласуване в съответната РИОСВ, на чиято територия се намират площите със замърсена почва.

(2) Директорът на РИОСВ въз основа на решение на експертните екологични съвети към РИОСВ:

1. съгласува проекта, като може да даде допълнителни указания по изготвянето на програма за мониторинга;
2. връща проекта с указания за допълването му.

Чл. 17. (1) Площите с доказано замърсена почва, върху които се изпълняват проектите по чл. 15, се вписват в подраздела по чл. 4, ал. 2, т. 2, буква "б".

(2) Площите с доказано замърсена почва, спрямо които са проведени мерки за въздействие, се вписват в подраздела по чл. 4, ал. 2, т. 3, буква "а".

Чл. 18. (1) Контролът по изпълнението на проектите по чл. 15 върху площи със замърсени почви и поддържането на възстановените площи се извършва от директора на съответната РИОСВ или от оправомощено от него длъжностно лице, което може да извършва проверки или да изисква представяне на документи.

(2) Докладите по изпълнението на програмата за мониторинг на мерките за въздействие се приемат от експертните екологични съвети към РИОСВ с решение, което се утвърждава от директора на РИОСВ.

Чл. 19. Директорите на РИОСВ предоставят в края на всяка година информация на ИАОС за изпълнението на проектите по чл. 15, които се изпълняват на територията на съответната РИОСВ, и за изразходваните средства.

Чл. 20. Поддържането на възстановените площи се извършва от техния собственик или ползвател.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на наредбата:

1. "Площ" представлява определена част от земната повърхност, характеризираща се с географско положение и пространствени размери и включваща един или няколко поземлени имота, дефинирани съгласно чл. 24, ал. 2 от Закона за кадастъра и имотния регистър.
2. "Инвентаризация" е дейността по събиране на информация относно площите със съмнение за замърсяване на почвата или с доказано замърсена почва въз основа на налични данни и/или извършване на предварителни проучвания.
3. "Предварително проучване" представлява изследване с цел да се потвърди или отхвърли съмнение за наличие на площи със съдържание на вредни вещества, превишаващи нормите, определени с наредбата по чл. 40а ЗООС.
4. "Подробно проучване" е по-нататъшно задълбочено изследване за изготвяне на оценка на риска за човешкото здраве и околната среда за конкретната площ.
5. "Оценка на риска" е оценка в резултат на експертиза на всички обстоятелства, които могат да застрашат човешкото здраве и околната среда.
6. "Ограничителни мерки" представляват дейности по ограничаване разпространение на замърсяването.
7. "Защитни мерки" са дейности по ограничаване достъпа на хора и животни до площите със замърсена почва, включително чрез ограждане и изолиране по друг начин.
8. "Мерки за обезопасяване" представляват технически дейности, насочени към ограничаване достъпа на замърсителите в различна форма - течна, твърда или газообразна, до почвите, например уплътняване, покриване и други.
9. "Мерки за възстановяване" са дейности за намаляване на концентрацията или отстраняване на вредни вещества в площите със замърсена почва.
10. "Задължено лице" е лицето, установено като замърсител на площта със замърсена почва.

11. "Замърсена почва" е почва със съдържание на вредно вещество (в mg/kg), превишаването на което при определени условия води до нарушаване на почвените функции и до опасност за околната среда и човешкото здраве.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. Наредбата се приема на основание на чл. 44а от Закона за опазване на околната среда.

§ 3. Наредбата влиза в сила 6 месеца след обнародването ѝ в "Държавен вестник".

§ 4. Методиката по чл. 13 се разработва от директора на ИАОС и се утвърждава от министъра на околната среда и водите в срок 5 месеца след обнародването на наредбата в "Държавен вестник".

§ 5. Информацията за изпълнението и мониторинга на проектите по Постановление № 140 на Министерския съвет от 1992 г. за реструктуриране на рудодобива и поетапно закриване на неефективни производствени мощности (обн., ДВ, бр. 61 от 1992 г.; изм. и доп., бр. 69 от 1992 г., бр. 54, 91 и 107 от 1993 г.; попр., бр. 2 от 1994 г.; изм. и доп., бр. 87 от 1994 г., бр. 19 от 1995 г., бр. 16 от 1996 г., бр. 42 от 1997 г., бр. 98 от 1998 г., бр. 75 и 112 от 1999 г., бр. 36 и 101 от 2000 г. и бр. 62 от 2003 г.), по Постановление № 74 на Министерския съвет от 1998 г. за ликвидиране на последствията от добива и преработката на уранова суровина (обн., ДВ, бр. 39 от 1998 г.; изм., бр. 48 от 2000 г. и бр. 78 от 2005 г.), по Постановление № 195 на Министерския съвет от 2000 г. за техническа ликвидация, консервация и преодоляване на вредните последици при прекратяване или ограничаване на производствената дейност във въгледобива (обн., ДВ, бр. 81 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 74 от 2002 г. и бр. 78 от 2005 г.) и по Постановление № 173 на Министерския съвет от 2004 г. за приемане на Наредба за условията и реда за определяне на отговорността на държавата и за отстраняване на нанесените щети върху околната среда, настъпили от минали действия или бездействия, при приватизация (ДВ, бр. 66 от 2004 г.) се използва за попълване на регистъра по чл. 2, ал. 2 и за съставянето на списъка по чл. 10, ал. 1.

§ 6. До одобряване на кадастралната карта и кадастралните регистри за дадена територия за създаването на регистъра на замърсените площи по чл. 4, ал. 1 могат да се използват картите, плановете и регистрите, създадени по реда на Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, Закона за възстановяване на собствеността върху горите и земите от горския фонд, Закона за горите и кадастралните планове и регистри, създадени по реда на отменените Закон за единния кадастър на Република България и Закон за териториално и селищно устройство.

§ 7. Контролът по прилагането на наредбата се осъществява от министъра на околната среда и водите, който дава указания по прилагането ѝ.

Приложение

към чл. 15, ал. 1

Съдържание на проекта:

1. Цели на въздействието.
2. Срок за изпълнение.
3. Необходими средства.
4. Размер на площта, върху която се провеждат мерките.
5. Мерки за въздействие, оценка и поддържане на постигнатите резултати и тяхната продължителност във времето, други довършителни или периодични мерки.
6. Влияние на предложените мерки върху околната среда, както и общото и конкретното положително въздействие върху отделните ѝ компоненти.
7. Методи на извършване на въздействието.
8. Ограничения за ползване и условия за поддържане на площи.

9. Програма за мониторинг на мерките за въздействие със срок не по-малък от 5 години, периодичност и начин на отчитане.